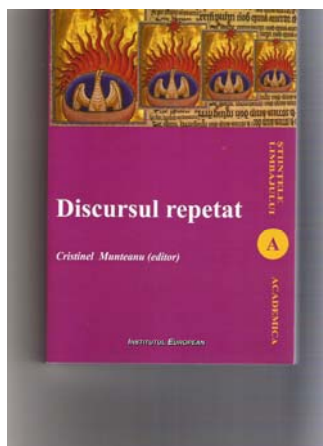

Cristinel Munteanu (editor), *Discursul repetat între alteritate și creativitate*, volum omagial Stelian Dumitrăcel, Editura Institut European, Iași, 2007, 366 p.

**Maître assistante, doctorante Oana Magdalena Cenac
Universitățile „Dunărea de Jos” de Galați, Roumanie**

În anul 2007, la cunoscuta editură ieșeană Institutul European, era publicat, sub atenta coordonare a lector univ.dr. Cristinel Munteanu, volumul intitulat simplu *Discursul repetat între alteritate și creativitate*. Este, mai întâi de toate, un volum omagial, un volum care s-a născut din dorința unor foști sau actuali doctoranzi ai domnului profesor Stelian Dumitrăcel de a sărbători într-un fel special împlinirea unei vârste rotunde a celui care a avut o contribuție decisivă la formarea lor ca cercetători dăruți limbii române.

După cum indică și titlul volumului, tema abordată reiterează ideea coșeriană a „discursului repetat”, Profesorul Stelian Dumitrăcel fiind cel care a dezvoltat, pe teren românesc, ideile lui Eugeniu Coșeriu referitoare la acest subiect.*

Structural, volumul este alcătuit din două părți precedate de o *Prefață* semnată de editorul volumului și de un *Preambul* în care este reluat discursul magistrului Eugeniu Coșeriu „Principiile lingvisticii ca știință a culturii”, prezentat la deschiderea colocviului omagial „Eugeniu Coșeriu – un mare lingvist contemporan” desfășurat la Universitatea „Al.I.Cuza” din Iași, în 13 aprilie 1992, și din care reținem:

„Este vorba de principiile fundamentale ale lingvisticii (...) sunt principiile lingvisticii pur și simplu, fără adjective și fără personalizări. (...)Principiile sunt, ca de obicei când este vorba de principii, puține; sunt numai cinci, anume: principiul obiectivității, principiul umanismului, principiul tradiției, principiul antidogmatismului și principiul binelui public sau al responsabilității social-culturale.” (Omul și limbajul său. *Studia in honorem Eugenio Coseriu* în Analele științifice ale Universității Al. I.Cuza din Iași, t. XXXVII / XXXVIII, secția III e, Lingvistică, 1991-1992, p.11-18). În acest fel, se evidențiază școala lingvistică la care profesorul Stelian Dumitrăcel s-a afiliat și ale cărei idei le-a transmis într-un mod creator studenților, masteranzilor și doctoranzilor pe care i-a format la rândul său.

Partea I a volumului cuprinde două subcapitole; primul intitulat *În spiritul principiului tradiției* cuprinde trei articole semnate de Stelian Dumitrăcel, Cristinel Munteanu și Petronela Savin în care se evidențiază o serie de aspecte lingvistice între care amintim: „faticul” perceput din perspectiva funcției „de apel” a limbajului și a delimitării stilurilor „funcționale”, problema sinonimiei frazeologice obținute prin procedeul variației sinonimizative iar, în final, articolul Petronelei Savin care evidențiază relația discipol – magistru pe terenul discursului repetat. Al doilea subcapitol readuce în discuție tema discursului repetat și adună sub genericul „*Discursul repetat și tehnica liberă a vorbirii: aplicații coșeriene*” o serie de articole semnate de actuali și foști doctoranzi ai profesorului Stelian Dumitrăcel, între care amintim pe Casia Zaharia, Ionel Iloaie, Ileana Alexandrescu, Ionel Apostolatu, Harieta Topoliceanu, Monica Bilaucă. Aceștia studiază din perspectivă

coșeriană aspecte concrete legate de tema discursului repetat cum ar fi: modele frazeologice în limbile germană și română (articolul Casiei Zaharia), despre receptarea discursului repetat din perspectiva „public-publicuri” (articolul lui Ionel Iloae), despre funcția intertextuală a discursului repetat cu aplicație pe *Levantul* de Mircea Cărtărescu (articolul Ilenei Alexandrescu Voicu), despre discursul repetat și reflectarea lui în limbajul publicistic (articolul lui Ionel Apostolatu), elemente de discurs repetat în titlul jurnalistic românesc și italian (articolul Harietei Topoliceanu), termeni de cult din frazeologia românească reflectați în textul jurnalistic și în discursul public (articolul Monicăi Bilauca). Și aici se face simțită încă o dată prezența distinsului Profesor care semnează articolul intitulat „*Însemnări din perspectiva deontică a limbajului*”.

Partea a II-a a volumului, înscriindu-se în linia inițială de volum omagial, înglobează un interviu pe care distinsul profesor Stelian Dumitrăcel l-a acordat editorului volumului, Cristinel Munteanu (fost doctorand al profesorului). Este un interviu de suflet, un interviu cald, o discuție sinceră între doi oameni care împărtășesc o dragoste comună: limba română. Lăsăm cititorului plăcerea de a descoperi prin lectură tot farmecul mărturisirilor pe care Profesorul Dumitrăcel le face despre profesia sa, despre preocupările sale, amintirile sale despre familie, despre cei care i-au fost modele și despre cei care, la rândul lor, și-au făcut din Domnia Sa un model de urmat. (Mărturisesc aici, cu multă mândrie, că mă număr și eu printre foștii studenți și masteranzi pe care domnul profesor Dumitrăcel i-a îndrumat la Facultatea de Litere din Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați).

Urmează șase crochiuri (cum le intitulează editorul volumului), de fapt mărturii ale unor nume remarcabile din spațiul cultural românesc (Dan Mănucă, Mircea Ciubotaru, Vasile Țăra, Eugen Beltechi, Ion-Horia Bârleanu și colectivul Facultății de Filologie de la Universitatea „Alec Russo” din Bălți). Crochiurile sunt menite să reafirme locul și prestigiul celui care este Profesorul Stelian Dumitrăcel „omul de dincolo de cuvinte”, cum îl numește Ion Horia Bârleanu.

Cel de-al doilea subcapitol al părții a doua adună la un loc recenzii și prezentări ale unor cărți publicate de-a lungul timpului de distinsul Profesor. Semnatarii acestor recenzii, Al. Graur, Dorin Urițescu, Haralambie Mihăescu, Elena Comșulea, Rodica Zafiu, Liviu Antonesei, Lucia Cireș, Mircea Ciubotaru, Dan S. Stoica, Cristinel Munteanu, evidențiază, fără excepție, spiritul pătrunzător și finețea analizei faptelor de limbă trecute prin filtrul gândirii cercetătorului Stelian Dumitrăcel.

Finalul volumului „Complement documentar”, dezvăluie cititorului drumul ascendent în știință printr-o bibliografie a publicațiilor și a comunicărilor Profesorului omagiat, iar printr-un curriculum vitae și un grupaj de fotografii și fotocopii, se oferă, cu discreție, posibilitatea de a afla aspecte ale vieții particulare ale Omului Stelian Dumitrăcel.

La încheierea lecturii volumului *Discursul repetat între alteritate și creativitate*, cititorul rămâne cu sentimentul plăcut că în cultura noastră există și oameni care se pot împărți cu egală dăruire cercetării, modelării spiritelor în formare și, nu în ultimul rând, familiei. Și reține, de asemenea, că o astfel de performanță este posibilă doar prin recunoașterea meritelor înaltașilor care l-au format, dar și prin înțelegerea și respectul acordat celor pe care îi formează.

Ca un ultim cuvânt, trebuie să apreciem abilitatea cu care Cristinel Munteanu, coordonatorul volumului, a știut să dezvăluie universul unui om și profesor excepțional.

Notă

* Cercetările realizate până acum de către Domnia Sa, s-au materializat în apariția a două volume de profil în anul 2006. Este vorba de *Limbajul publicistic românesc din perspectiva stilurilor funcționale*, Iași, Institutul European, 2006, 276p. și *Discursul repetat în textul jurnalistic. Tentația instituirii comuniunii fatice prin mass-media*, Iași, Editura Universității „Al.I.Cuza”, 2006, 392p.